

RUMUNSKO

Rumunská republika
Rozloha: 237 500 km²
Obyvateľstvo (1992): 22 760 449
Menšiny: maďarská, nemecká,
cigánska, ukrajinská, srbská,
chorvátska, židovská, turecká,
tatárska.

I. HRANICE ŠTÁTU, USPORIADANIE

Rumunský národný štát vznikol v r. 1859 spojením Moldavska a Valašska a od r. 1877 sa osamostatňuje od tureckej ríše, od r. 1881 je kráľovstvom, ktoré po I. svetovej vojne mierovými zmluvami (v rokoch 1919–20) získalo od niekdajšieho Uhorska v širšom zmysle Sedmohradsko, od bývalého Rakúska Bukovinu a od niekdajšieho Ruska Besarábiu, jeho územia z dovtedajšej rozlohy 140 350 km² sa rozrástlo na 297 000 km² (terajšie územie má rozlohu 237 500 km²), súčasne sa tým získal veľký počet jeho nerumunského obyvateľstva. Dvoma najvýznamnejšími menšinami boli *Maďari* a *Nemci*.

Krajina bola do roku 1938 konštitučnou monarchiou, v rokoch 1938–1940 kráľovskou diktatúrou, v r. 1940–1944 pôsobila v krajine vojenská diktatúra. V r. 1940

utrpeľo významné územné straty, čiastočne tam zavládla situácia pred rokom 1918. (Sovietsky zväz získal späť Besarábiu, Maďarsku pripadlo severné Sedmohradsko, Bulharsku zas južná Dobruďža.) V druhej svetovej vojne krajina bojovala po boku Nemcov, od augusta 1944 vojnu dokončila po boku Sovietskeho zväzu.

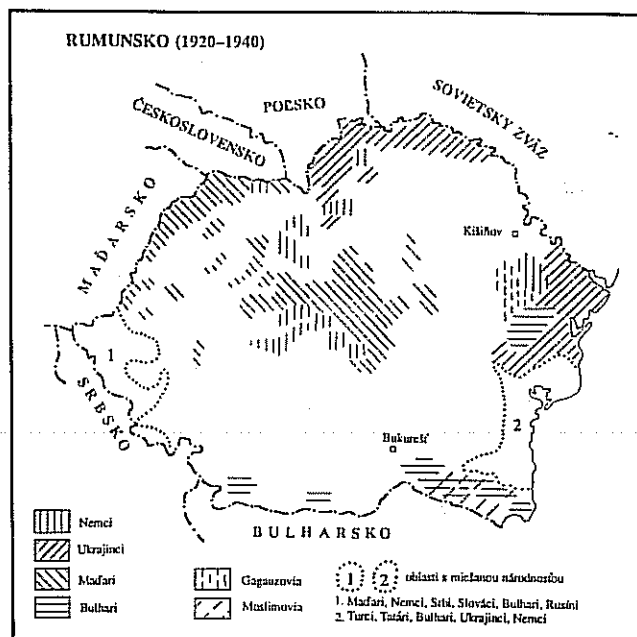
Mierová zmluva po II. svetovej vojne schválila zvrchovanosť Sovietskeho zväzu nad Besarábiou a severnou Bukovinou, Bulharska nad južnou Dobruďžou, severné Sedmohradsko však bolo pripojené späť k Rumunsku. Koncom roka 1947 zlikvidovali monarchiu, štátnou formou sa stala „ľudová republika“, od r. 1955 „socialistická republika.“ Vláda jednej strany fungovala od r. 1974 kombinovaným predsedníckym systémom, s ktorým skončila až temešvársko-bukureštská revolúcia v decembri 1989. Spôsob zaobchádzania s menšinami (v r. 1930 28%, v r. 1977 najmenej 12%), sa menil podľa vnútropolitického vývoja, v menšej miere podľa závislosti od medzinárodného pomeru síl.

II. MENŠINOVÁ POLITIKA

V rámci mierových zmlúv v roku 1919 aj Rumunsko podpísalo s veľmocami tzv. *menšinovú zmluvu*. Touto sa pre všetky národnosti stanovila občianska (náboženská, rasová, jazyková) rovnosť v súkromnom, obchodnom, cirkevnom živote a v tlači sa predpisovalo slobodné používanie jazyka. Sľúbilo povolenie výuky v materinskom jazyku, a primeranú časť zo spoločenského majetku na ciele národnostných kultúr. Podporili, aby sa povolila „pre

ETNICKÉ ZLOŽENIE OBYVATELSTVA RUMUNSKA

Národnosť	1930		1948		1956		1966		1977
	materinský jazyk	národnosť	materinský jazyk	materinský jazyk	národnosť	materinský jazyk	národnosť	národnosť	
Rumunu	13 180 936 73,0%	12 981 324 71,9%	13 597 613 85,7%	15 080 686 86,2%	14 996 114 85,7%	16 770 628 87,8%	16 746 510 87,7%	19 207 491 89,1%	
Maďari	1 554 525 8,6%	1 425 507 7,9%	1 499 851 9,4%	1 653 700 9,5%	1 587 675 9,1%	1 651 873 8,6%	1 619 592 8,5%	1 670 568 7,7%	
Nemci	760 687 4,2%	745 421 4,1%	343 913 2,2%	395 374 2,3%	384 708 2,2%	387 547 2,0%	382 595 2,0%	332 205 1,5%	
Rómovia	101 015 0,6%	262 501 1,5%	53 425 0,3%	66 882 0,4%	104 216 0,6%	49 086 0,3%	64 197 0,3%	75 696 0,4%	
Židia	518 754 2,9%	728 115 4,0%	138 795 0,9%	34 337 0,2%	146 264 0,8%	5 143 0,0%	42 888 0,2%	24 667 0,1%	
Rusíni	641 485 3,6%	594 571 3,3%	37 582 0,2%	68 252 0,4%	60 479 0,3%	59 803 0,3%	54 705 0,3%	51 503 0,2%	
Srbi, Chorváti	47 724 0,3%	51 062 0,3%	45 447 0,3%	43 057 0,3%	46 517 0,3%	41 897 0,2%	44 236 0,2%	38 252 0,2%	
Rusi, Litovci	450 981 2,5%	409 150 2,3%	39 332 0,2%	45 029 0,3%	38 731 0,2%	40 526 0,2%	39 483 0,2%	17 480 0,1%	
Turci	288 073 1,6%	154 772 0,9%	28 782 0,2%	14 228 0,1%	14 329 0,1%	17 453 0,1%	18 040 0,1%	20 750 0,1%	
Gagauzovia	— —	105 750 0,6%	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Slováci, Česi	43 141 0,2%	51 842 0,3%	35 143 0,2%	25 131 0,1%	35 152 0,2%	26 136 0,1%	32 199 0,2%	25 020 0,1%	
Bulhari	364 373 2,0%	366 384 2,0%	13 408 0,1%	13 189 0,1%	12 040 0,1%	10 439 0,1%	11 193 0,1%	9 267 0,0%	
Poliaci	38 265 0,2%	48 310 0,3%	6 753 0,0%	5 494 0,0%	7 627 0,0%	4 699 0,0%	5 860 0,0%	3 481 0,0%	
Iné	67 069 0,4%	132 319 0,7%	32 580 0,2%	44 091 0,3%	55 598 0,3%	37 933 0,2%	41 665 0,2%	83 530 0,4%	
Spolu	18 057 028		15 87 624	17 489 450		19 103 163		21 559 910	

sedmohradských Sikulov a Sasov miestna samospráva v otázkach náboženských a školstva pod kontrolou Rumunského štátu.

Avšak menšinová zmluva sa nestala nadriadeným právnym prameňom, takže neskoršími zákonmi, vyhláskami sa mohla sledovať protichodná politika. Nevypracoval sa ani osobitný menšinový zákon, ani jazykový zákon.

Ústava z roku 1923 vyhlásila krajinu za „jednotný a nedeliteľný národný štát.“ Ústava sa s národnostnou otázkou osobitne nezaoberala. Ústava zavedená počas kráľovskej diktatúry v roku 1938 sa menšinovou otázkou tiež nezaoberala.

V r. 1938 vydali *Menšinový štatút*, ktorý v skutočnosti obsahoval vládny protokol zahrňujúci politické aspekty doporučení pri vybavovaní žiadostí a prosieb menšín. Nemal hodnotu zákona, slúžil predovšetkým propagačným cieľom adresovaným zahraničiu, no pomohol napraviť čiastkové krivdy v oblasti cirkvi, školstva a kultúry.

Národnostný štatút z roku 1945 (a jeho doplnenie z roku 1946) okrem zabezpečenia rovnoprávnosti, slobodného používania jazyka predpisoval, že tam, kde 30% obyvateľstva tvorí menšina, úradníci verejnej správy a súdnictva musia ovládať ich jazyk, ich žiadosti sa musia prijať i v materčine. Aj keď k úplnému zavedeniu štatútu nedošlo, bolo to predsa po prvýkrát, keď sa pre rumunské menšiny zabezpečili bezprostredné kolektívne práva politického obsahu, na základe čoho došlo k zrovnoprávneniu cirkevných (štátnych) škôl národných menšín.

Komunistická ústava z roku 1948 osobitne zakotvila právo na vzdelanie v materčine, ktoré potvrdila aj ústava z roku 1952. V rokoch 1956–1960 táto posledná ústava vytvorila na sikulskom území *Maďarskú autonómnu oblasť* (do roku 1968 jeho právnym nástupcom bola Maros-Maďarská autonómna oblasť), ktorá však nemala vlastný štatút a nebola samosprávou, od iných, verejnosprávnych celkov sa líšila iba v zabezpečení užívania maďarského jazyka plnom rozsahu. Ústava z roku 1956 slobodné používanie materinského jazyka v princípe zabezpečovala, taktiež, aj národnostné školstvo na „všetkých stupňoch.“ Po r. 1948 predsa len existovali v ob-

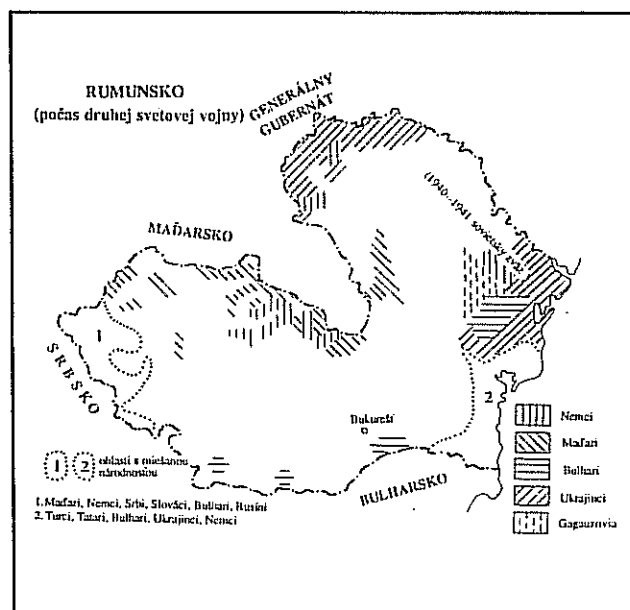
medzovanej miere (v rokoch 1968–1970 už za zlepšených podmienok) štátom subvencované *menšinové školy*, materské škôlky, kultúrne domy — ich počet oficiálna propaganda účelne zväčšovala obyčajne ako zmanipulované údaje; boli knihy, vydávali sa noviny, pôsobil aký-taký menšinový rozhlas a televízny program a boli vždy aj štátni, stranícki a odboroví úradníci nerumunského pôvodu — spravidla v súlade s celoštátnym štatistickým pomerom danej menšiny. *Komunistická národnostná politika* formálne vystupovala voči každému prejavu nacionalizmu, hlásala rovnomernú podporu kultúry všetkých etník. Avšak inštitucionálny systém kultúry pre potreby menšín nedržel krok s rozvojom siete rumunských inštitúcií, navyše nemali nijakú autonómiu, ich existencia a každodenný život boli závislé od premenlivej priazne centrálnej moci, čím sa dost výrazne odtrhli od danej menšiny. V komunistickom systéme takýmto spôsobom vznikali dosť špecifické okolnosti, keď nie len právne úpravy, ale aj formálne existujúce a fungujúce inštitúcie v jazyku menšín zakrývali pred vonkajším svetom absenciu menšinových práv.

III. MENŠINY

Maďari

Sú jedným z *najväčších národnostných menšín* európskeho kontinentu. Podľa oficiálneho sčítania ľudu z r. 1992 ju tvorí 1,62 miliónov, podľa maďarského odhadu 2,1 miliónov osôb. Skoro 1/3 rumunských Maďarov žije kompaktné v tzv. Sedmohradsku, kde vytvára väčšiu obyvateľstva, 1/4 žije pozdĺž západných hraníc Rumunska, ostatní v diaspórah, možno ich nájsť rovnako v mestách ako na dedinách. Maďarské a rumunské etniká vo väčšine miest a obcí žijú tradične spolu, v dôsledku prirodzených modernizačných procesov a vedomej populačnej politiky štátu sa *zmiešanost'* obyvateľstva v uplynulých štyroch desaťročiach výrazne stupňovala..

Predchádzajúce historické udalosti: Uhorské osídlenie Karpatskej kotliny v 10. str., po príchode Maďarov na územie medzi Karpatmi a súčasnými maďarsko-rumunskými hranicami (Sedmohradsko) bolo dôležitou oblasťou,

z času na čas tvorilo centrálnu časť uhorského kráľovstva. Po rozpadnutí Rakúsko-uhorskej monarchie, po vojne a trianonskej mierovej zmluve zo 4. júna 1920 toto územie pripadlo Rumunsku. Takmer 200 tisíc Maďarov v tomto období ušlo alebo opustilo Sedmohradsko.

Situáciu rumunských Maďarov obzvlášť sťažil fakt, že osud „národnej menšiny“ ich postihol už ďaleko po úplnom dovŕšení maďarského rozvoja, v 20. storočí.

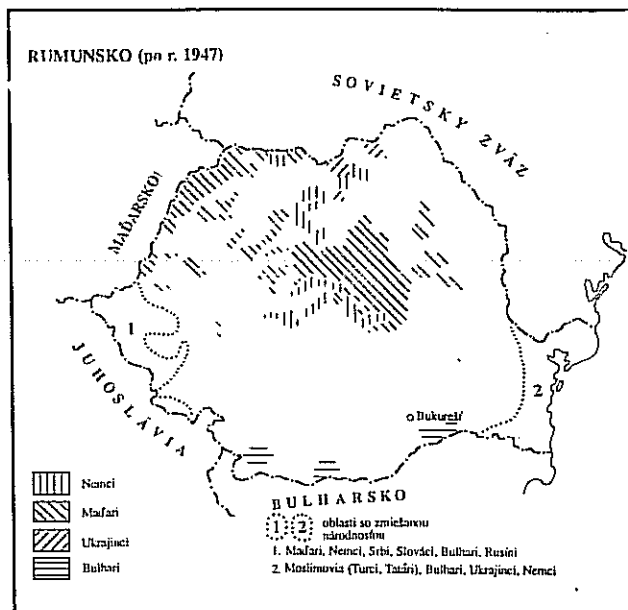
Vybudovanie rumunského „národného štátu“ sprevádzalo silné okýptenie maďarského majetku a siete tradičných inštitúcií. Pozemková reforma z roku 1921 vyvlastnila 84,5% veľkostatkov štyroch maďarských cirkví (rímskokatolícka, reformovaná, unitárna, evanjelická). Historická zmena systému oslabil hospodársku bázu maďarských občanov, najmä vedúcich vrstiev. Z 2543 základných škôl po roku 1930 zostalo iba 1226, klužskú univerzitu zmenili na rumunskú. V školstve obmedzili počet predmetov vyučovaných v materčine, maturitná skúška „v štátnom jazyku“ sa zaviedla úplne ako povinná; v období 1920–1941 maďarským školám iba trikrát poskytli — aj to nepatrnú — štátnu podporu.

Maďarská menšina medzi 1918–1940/44 mala ešte hospodárske inštitúcie, školy vydržované cirkvou, okrem toho početné menšinové kultúrne spolky a Sedmohradské muzeologické spolok s centrálnym poslaním, vydávanie kníh, časopisov. Čeloštátna maďarská strana bola významnou politickou organizáciou, ktorá sa zúčastnila deviatich volieb a počas volieb v roku 1928 bola druhou najväčšou stranou rumunského parlamentu. Strana iniciovala odstránenie menšinových krívd prostredníctvom Spoločnosti národov, avšak s 34 sťažnosťami podaných rumunskými Maďarmi v rokoch 1920–1937 iba v 19 prípadoch sa podarilo dosiahnuť aspoň čiastočné riešenie.

Po vypuknutí II. svetovej vojny, keď sa rovnako Rumunsko ako Maďarsko dostali do „nemeckej záujmovej sféry“, Berlín a Rím na tzv. II. viedenskej arbitráži v roku 1940 severné Sedmohradsko prisúdili Maďarsku. V kraji o rozlohe 43 tisíc km², s 2,6 miliónmi obyvateľov, polovicu populácie tvorili Maďari, polovicu Rumuni. (Podľa maďarských údajov Rumuni tvorili 41,5%, podľa rumunských údajov 49,1%.) Rozdelením Sedmohradska aj dovtedy zlý vzťah medzi Maďarskom a Rumunskom sa mimoriadne rozjatril. Okolo 100 tisíc Rumunov ušlo pred maďarskou nadvládou, rovnako prchali Maďari pred rumunskou nadvládou. Pre neuzavretý spor — a vojnu — úpravu menšinových práv na oboch stranách odročili.

Rumunské vlády v r. 1945–1947 uskutočňovali umiernenú národnostnú politiku. V Kluži sa opäť otvorila maďarská univerzita.

Po úplnom uchopení moci komunistami (1947) v rámci prestavby štátneho zriadenia sa začala likvidácia, resp. uniformizácia maďarských inštitúcií. Likvidácia súkromného majetku, silné obmedzovanie cirkví pripravilo maďarskú a nemeckú menšinu o ich existenčné základy. Zrušili maďarské družstevné hnutie, zlikvidovali takmer všetky kultúrne organizácie. Lavicový Maďarský národný zväz, jediná, ešte fungujúca politická organizácia rozpustili, v r. 1950 sa konal vykonštruovaný proces proti komunistickým a nekomunistickým predstaviteľom maďarskej menšiny. Zároveň pod heslom „stalinskej národnostnej politiky“ zo štyroch sikulských žúp sa vytvoril tzv. Maďarský autonómny región, ktorý však — na rozdiel od názvu — zabezpečoval iba slobodu užívania jazyka. Okrem tejto jedinej oblasti, — kde Maďari žili v prevahe, no nie ako kompaktná masa —, počet maďarských

škôl postupne klesal, a zužovala sa možnosť užívania materinského jazyka. Noviny v maďarskom jazyku iba prislúhovali centrálnej straníckej politike, s problémami menšiny sa nemohli zaoberať, maďarské vydavateľstvo a kultúrny časopis boli pod prísny straníckym riadením.

Po r. 1956 sa upevnil nacionalizmus (jej komunistická obmena), ktorý bol skryto namierený proti Sovietskemu zväzu, otvorenejšie proti Maďarom. V r. 1956 pod zámenkou vyžarovania revolúcie z Maďarska, došlo k zatýkaniu, k procesom, k asimilácii škôl s maďarským vyučovacím jazykom. V r. 1950 pod zámenkou zlúčenia zrušili maďarskú univerzitu.

Po krátkom období uvoľnenia v rokoch 1968–1970, v 70. rokoch sa viedli tlačové kampane proti „maďarskému nacionalizmu“, ktoré boli formálne zamerané na „odhalenie“ starej maďarskej nadvlády v Sedmohradsku, alebo smerovali proti západnej maďarskej emigrácii, v skutočnosti však boli namierené proti Maďarsku. Aj najmenší prejav záujmu o maďarskú menšinu zo strany maďarskej spoločnosti vyvolával protimaďarské postoje oficiálnej Bukurešti. (Na rumunských Maďarov obzvlášť doliehala politika, ktorá sa snažila izolovať ľud celej krajiny od zahraničia, a zahraničné cesty občanov znížila na minimum.)

V druhej polovici 80. rokov, keď sa hospodárska situácia stala katastrofálnou, medzi Maďarskom a Rumunskom prebiehala na stránkach tlače už otvorená polemika. V roku 1987 zakázali používať v tlači názvy miest v materčine. Cez prísne strážené hranice sa začal útek Maďarov, čomu chceli brutálnym spôsobom zabrániť.

Po temešvársko-bukureštskej revolúcii v decembri 1989, po uplynutí prvých týždňov sľubnej atmosféry, jedinou istotou atomizovanej, na zmeny nepripravenej rumunskej spoločnosti bola ideológia štátneho nacionalizmu, ako nástroj vždy použiteľný v rukách významnejších politických síl. Nacionalizmus, ktorý sa v časoch Ceausescuovej diktatúry upevnil, ale ktorý diktatúra používala vždy regulovane, teraz, v období slobody tlače akoby sa utrhol z reťaze a účinné páky, ktoré by verejnej mienke dokázali dať nové, zdravšie smerovanie, ešte nevidieť. No, k tomu, aby sa Maďari zachovali, a hlavne aby znovu

Počet *Srbov a Chorvátov* žijúcich vo Vojvodine je približne 40 tisíc, rovnako ako *Slóvakov (Čechov)*.

Podľa sčítania ľudu v r. 1977 počet Turkov a Tatárov v Dobruďži sa pohybuje približne okolo 50 tisíc. Ich náboženský život je podľa našich poznatkov, zabezpečený.

V posledných desaťročiach mali tieto menšiny možnosť vzdelávať sa na základných školách čiastočne vo svojej materčine a pomocou niekoľkých kultúrnych domov zachovávali svoje tradície. Vydávanie literatúry v ich jazyku je nepatrné. Tieto národnosti sú vydané napospas prirodzenému asimilačnému procesu.

IV. PRAMENE KONFLIKTOV

Neodkladnou úlohou v súčasnosti je riešenie integrácie Cigánov, čo zároveň znamená ohnisko napätia. Oficiálny počet Cigánov je 410 tisíc osôb (ale pravdepodobne to bude okolo 2 miliónov), väčšina z nich sa asimilovala k Rumunom, určitá časť zase k Maďarom.

Pre svoj politický charakter sa v súčasnosti registrujú dva veľké problémy: *sedmohradskí Maďari*, ako aj situácia a budúcnosť *Moldavska*.

Opätovné vybudovanie vlastnej inštitucionálnej siete sedmohradských Maďarov naráža na politicky zmanipulovaný odpor väčšinového národa. Sú proti navráteniu niekdajších vlastných kultúrnych inštitúcií, majetkov — spred roka 1945. Napr. predmetom nekonečných diskusií sú od roku 1990 otázky vrátenia škôl, slobodného užívania materinského jazyka.

Rumunskí Maďari sa cítia byť súčasťou kultúry maďarského národa, avšak akýkoľvek kontakt s maďarským štátom periodicky vyvoláva v rumunskom nacionalistickom tábore agresívny odpor, vidia v tom zahraniečné nebezpečenstvo, ohrozujúce „jednotu štátu.“ Tým sa medzi dvoma štátmi rozvoj skutočne dobrých susedských vzťahov meritorne hatí. V krátkom čase nemožno očakávať, aby sa požiadavky *kultúrno-občianskej autonómie* splnili, resp. sa uskutočnila — v nedostatočných obrysoch čiastočne načrtnutá — *územná autonómia* (týkajúca sa sedmohradského kraja). Pokiaľ sa oneskorí uspokojujúce riešenie, musí sa rátať s miestnymi konfliktmi a zvýšeným vystaňovalectvom podobným nebezpečenstvu úteku.

Otázka Moldavska — ako otázka zjednotenia — nie je „rumunskou vnútornou záležitosťou“. Do jeho vývoja je priamo zainteresované okrem Rumunska, Moldavska a Ukrajiny aj Rusko, nepriamo však je celoeurópskou záležitosťou, nakoľko znamená *zmenu hraníc*. Problém komplikuje spor o budúcnosť územia rozprestierajúceho sa za Dnestrom, kde historické argumenty minulosti a princíp etnickej väčšiny hovoria proti Rumunom, kým historické a štátoprávne argumenty kratšej sovietskej éry podporujú stanovisko Rumunov.

Vyriešenie otázky Moldavcov v Rumunsku podľa všetkého bude dlhotrvajúcim procesom; rumunská spoločnosť sa dovtedy bude musieť v *stave národnej pohotovosti* popasovať so svojimi závažnými modernizačnými problémami, ako aj súčasne s otázkou menšín, ktoré vyžaduje veľa trpezlivosti a tolerancie.

Otázky Moldavska

Moldavsko je niekdajšou sovietskou republikou, obývanou medzi Prutom a Dnestrom prevažne Rumunmi. Rozloha: 33 800 km², počet obyvateľov 4,335 miliónov (1989).

Na konci stredoveku Moldavsko (Besarábia) tvorilo východnú časť jedného z dvoch rumunských kniežatstiev, Moldáviu. Po viacerých rusko-tureckých vojnách vládnuca Turecká ríša ju v roku 1812 prepustila Rusku. (Južnú časť, približne 10 000 km², ktorá teraz patrí Ukrajine po krimskej vojne v r. 1856 získalo naspäť práve sa formujúce Rumunsko. Avšak v roku 1878 ich Rusko zobralo späť a Rumunsko ako výmenu obdržalo Dobruďžu.) V Besarábii prebiehala tvrdá proruská politika, snažili sa Rumunov, ktorí tvorili väčšinu od Rumunska izolovať.

Koncom roku 1917 tu vznikla Moldavská demokratická republika, ktorá v januári 1918 deklarovala úplnú nezávislosť. Vtedy sem vtrhli *rumunské vojská*, Rada štátu potom 9. apríla vyhlásila zjednotenie Besarábie a Rumunska. Z 2 863 409 obyvateľov vtedajšej 44 422 km² veľkej oblasti podľa oficiálnych údajov z roku 1930 56,2% boli Rumuni, 12,3% Rusi, 11% Ukrajinci, 7,2% Židia, 5,7% Bulharov, 3,4% Gagauzov a 2,8% Nemcov. V silne agrárnom kraji 89% obyvateľstva žilo na vidieku, 38,1% dospelých bolo gramotných.

Na základe paktu Molotov-Ribbentrop v júni r. 1940 v dôsledku *sovietskeho ultimáta* Rumunsko donútili vrátiť túto oblasť svojmu východnému susedovi, ktorý ju pripojil k symbolickej „Moldávii“ (8434 km²) založenej za Dnestrom ešte v r. 1924, južné pásmo, súčasne oddelil a pripojil k Ukrajine. Moldavsko sa formálne stalo samostatnou sovietskou zväzovou republikou. (Rumunsko sa v roku 1941 zúčastnilo na nemeckej východnej vojenskej výprave, *znovu obsadilo* Moldavsko, avšak v r. 1944 sa stalo opäť súčasťou Sovietskeho zväzu.)

Sovietsky systém počas hospodársko-spoločenskej premeny znovu zaviedol *povinné cyriliku*, väčšinu obyvateľstva, 65% ktorého azda tvorili Rumuni, prekrstili za Moldavcov, dali vypracovať teóriu, dokazujúcu, že Moldavci sú odlišným národom od Rumunov. (Rumuni, ako ortodoxi, cyriliku používali do polovice 19. str.) S Rumunskom sa prerušil aj medziľudské styky. Bukurešť si formálne nenárokovala toto územie, voči susednej veľmoci to neprichádzalo do úvahy. Koncom roka 1990 Moldavsko vypovedalo úniu zo Sovietskym zväzom, Rumunsko vzápätí uznalo suverenitu Moldavska. V súčasnosti medzi Rumunskom a Moldavskom badať výrazné úsilie zjednotenia, resp. federatívneho usporiadania.

Územie etnicky nie je ucelené. Všade žijú Ukrajinci i Rusi. V r. 1989 Ukrajinci tvorili 13,8%, Rusi 13%, Nemci sa vystaňovali ešte v r. 1940. V južnej časti Moldavska a na Ukrajine žije 300 tisíc Gagauzov, túžiacich po samostatnosti. Na území za Dnestrom, v okolí Tiraspolu — práve v najvyvinutejšej oblasti — sú moldavskí Rumuni v menšine oproti Rusom a Ukrajincom; to je etnický základ úsilia o samostatnosť v oblasti za Dnestrom. Na tomto území „Transistrie“ vznikla tzv. Dnesterská republika. Ukrajina sa prikláňa k tomu, aby táto oblasť v rámci Moldavska získala autonómiu. Moldavský parlament prisľúbil osobitný štátut pre mesto Tiraspol za Dnestrom, tamojším ruským a ukrajinským obyvateľom. Dnes však neexistuje ani približný súhlas medzi stranami v súvislosti s počtom tunajších etník. Na území za Dnestrom podľa ukrajinského názoru žije 500 tisíc Ukrajincov, podľa rumunského chápania Ukrajinci a Rusi spolu tvoria 330 tisíc osôb, kým moldavskí Rumuni 250 tisíc (približne 40%).

Čiže pri „usporiadaní národnostnej otázky“ tu majú bezprostredný záujem tri mocnosti: Rusko, Ukrajina a Rumunsko.